

Wormer, 28 september 2026

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van Wormerland

Betreft: Schriftelijke vragen over armoedebelaid, gemeentepolis en inzet minimamiddelen in aanloop naar de begrotingsbehandeling

Geacht college,

Het Beleidsplan Integrale Armoedebestrijding 2024-2028 is inmiddels halverwege. Sinds de vaststelling zijn de kosten van levensonderhoud gestegen, en in 2026 stijgen de energiekosten wereldwijd als gevolg van de oorlog met Iran (CBS, in NRC 23 juli 2026). Nu de kadernota 2027 is behandeld, vragen wij niet om een nieuwe beleidsronde, maar om actuele cijfers, zodat vóór deze winter kan worden bijgestuurd.

Recente berichten onderstrepen de urgentie:

- NRC (21 september 2026): volgens het Instituut voor Publieke Economie is de gemeentepolis voor minima in een kwart van de gemeenten niet of nauwelijks toegankelijk. Landelijk lopen naar schatting 160.000 minima deze regeling mis. Het kabinet-Jetten wil het eigen risico in 2028 met 60 euro extra verhogen.
- Trouw (26 september 2026): volgens onderzoek van het Centraal Planbureau geven mensen met een laag inkomen 421 euro per jaar minder uit aan zorg dan mensen met meer geld en dezelfde gezondheid. Bij de huisarts is er geen verschil, maar de stap naar een specialist wordt minder snel gezet, waarschijnlijk vanwege het eigen risico van 385 euro. Minister Hermans onderzoekt met gemeenten en zorgverzekeraars een pakket voor lage inkomens dat in alle gemeenten gelijk is.
- NRC (23 juli 2026): volgens een voorlopige studie van TNO en CBS leefden in 2025 zo'n 503.000 huishoudens in energiearmoede, evenveel als een jaar eerder, maar de ernst neemt toe: energiearme huishoudens kwamen gemiddeld 624 euro per jaar tekort, tegen 577 euro in 2024.
- NOS/NH (23 september 2026): volgens het Jeugdeducatiefonds groeit minimaal de helft van de leerlingen van alle praktijkscholen in Nederland op in relatieve armoede. Kleine kosten, zoals werkschoenen, een ov-kaart of een bril, kunnen voor hen een obstakel zijn; met extra budget kunnen sommige leerlingen toch hun diploma halen.

Inwoners worden voor alle minimaregelingen verwezen naar wormerland.nl/hulp-en-ondersteuning/hulp-bij-een-laag-inkomen. De informatie op die pagina is summier. Op de pagina individuele inkomenstoelage staat "inkomen niet hoger dan de bijstandsnorm", terwijl de verordening 2026 in de praktijk 120% hanteert.

Gezien het bovenstaande stellen wij u de volgende vragen:

Bereik

1. Kunt u per minimaregeling over 2024-2026 aangeven wat de omvang van de doelgroep is, hoeveel inwoners er gebruik van maken, wat het geschatte niet-gebruik is en wat de uitgaven zijn? Het gaat in ieder geval om: bijzondere bijstand, individuele inkomenstoelage, collectieve zorgverzekering, kinder- en seniorenparticipatiefonds, Jeugdfonds Sport & Cultuur, computerregeling, studietoelage, kwijtschelding belastingen, energiefix/energiecoaches, voedselbank/kledingbank/weggeefkasten.
2. Welke inkomens- en vermogensgrens geldt per regeling, en in hoeverre komen werkenden met een laag inkomen en zzp'ers daarvoor in aanmerking? Bent u bereid de informatie op de pagina individuele inkomenstoelage in lijn te brengen met de inkomensgrens uit de verordening 2026?

3. Op welke manier brengt u armoede in beeld onder groepen die minder zichtbaar zijn in de cijfers, zoals werkenden met een laag inkomen, alleenverdieners, jongeren van 18 tot 27 jaar en leerlingen van het praktijkonderwijs?

Gemeentepolis

Op de pagina over de collectieve zorgverzekering staat dat de polis bedoeld is voor inwoners vanaf 18 jaar met een “laag inkomen”, dat de gemeente meebetaalt, dat 18- tot 27-jarigen met studiefinanciering zijn uitgesloten, en dat het eigen risico alleen via Univé Compleet Plus meeverzekerbare is. Inkomensgrens in procenten van de bijstandsnorm, vermogensgrens en de hoogte van de gemeentelijke premiebijdrage per pakket staan er niet.

4. Tot welk percentage van de bijstandsnorm is de polis toegankelijk, geldt een vermogensgrens, en wat is de gemeentelijke bijdrage per pakket in 2025 en 2026? Hoe verhoudt Wormerland zich daarmee tot de landelijke cijfers van het Instituut voor Publieke Economie, waaruit blijkt dat de meeste gemeenten 20 tot 40 euro per maand bijdragen en de polis openstellen voor inkomens tot 120 of 130 procent van het bijstandsniveau?
5. Kunt u aangeven of inwoners automatisch voor de gemeentepolis kunnen worden aangemeld (bijvoorbeeld bij toekenning van bijstand of kwijtschelding), of dat dit alleen kan via een aanvraag in november-december?
6. Wat is de reden dat 18- tot 27-jarigen met studiefinanciering geen gebruik kunnen maken van de gemeentepolis, om hoeveel inwoners gaat het naar schatting, en welke andere ondersteuning is er voor hun zorgkosten?
7. Welke gevolgen verwacht u van de voorgenomen verhoging van het eigen risico in 2028 voor inwoners met een laag inkomen, en neemt u dit mee bij de inrichting van de gemeentepolis? Vergoedt de Wormerlandse gemeentepolis ook (een deel van) het eigen risico? Zo nee, is het college bereid dat te overwegen, gezien de drempel die het eigen risico vormt voor zorg bij een specialist?
8. Bent u bereid de inkomensgrens, vermogensgrens en premiebijdrage vóór de overstapperperiode van november 2026 op de pagina over de collectieve zorgverzekering te vermelden?
9. Hoeveel inwoners van Wormerland maken in 2025 en 2026 gebruik van de gemeentepolis, en hoeveel huishoudens komen er naar schatting voor in aanmerking? Hoe maakt de gemeente de regeling bekend bij inwoners die haar niet kennen of uit kostenoverwegingen voor alleen een basisverzekering kiezen?
10. Hoe bereidt het college zich voor op het landelijke onderzoek naar een uniformer pakket voor lage inkomens, en brengt Wormerland daarin, bijvoorbeeld via de VNG, eigen ervaringen in?

Inwonerspas en herbestemming

De eigen pas ging niet door. Aansluiting bij de ZaansePas startte niet door het faillissement van Groupcard. De raad is daarover geïnformeerd. Begin 2026 is de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) om advies gevraagd over herbestemming van de pasmiddelen (participatie, welzijn, weggeefkasten). Op 10 maart 2026 volgden onder meer de nieuwe verordening individuele inkomenstoelag en de isolatiesubsidie voor lage inkomens.

11. Welke bedragen uit het budget voor de inwonerspas 2026-2028 zijn herbestemd, en aan welke doelen? Hoeveel is daarvan inmiddels uitgegeven en hoeveel is nog beschikbaar?
12. Welke van de op 10 maart 2026 vastgestelde maatregelen zijn inmiddels uitgevoerd, welke (nog) niet, en waarom?

Energie en jeugd

13. Wat is het meest recente TNO/CBS-cijfer voor energiearmoede in Wormerland, en welke afspraken zijn er over het voorkomen van afsluiting in het stookseizoen?

14. Doen praktijkscholen van Wormerlandse leerlingen mee aan Van Pro naar Prof (het project van het Jeugdeducatiefonds, de Sectorraad Praktijkonderwijs en het ministerie van SZW, dat praktijkscholen budget geeft voor bijvoorbeeld werkschoenen, vervoer of stagebenodigdheden)? Zo nee, is een lokaal noodfonds voor stagespullen mogelijk?

Evaluatie

15. Is de indicatorenset uit het beleidsplan beschikbaar, en kunt u de meest recente stand daarvan met de raad delen? Is een tussenevaluatie voorzien?

Wij zien de beantwoording van deze vragen graag binnen de daarvoor gestelde termijn tegemoet, en in ieder geval uiterlijk twee weken vóór de behandeling van de begroting 2027 (gepland op 3 november 2026), zodat de raad de antwoorden bij zijn afwegingen kan betrekken.

Met vriendelijke groet,
Namens de PvdA-fractie Wormerland,

Kees-Jan Kindt en Monique Klootwijk